

УДК 328.34

**ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕПУТАТІВ
УКРАЇНСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ: НА ПРИКЛАДІ НАРОДНИХ ОБРАНЦІВ
ЗІ ЛЬВІВЩИНИ (2007-2012)**

Віталій ЛИТВИН,

кпн., ас. каф. політології ЛНУ ім. І. Франка

Напередодні чергових парламентських виборів, які мають відбутись у жовтні 2012 р. (за паралельною змішаною виборчою системою), а теж із огляду на останні події із приводу реєстрації кандидатів у депутати (коли прагнення повернутись на свої депутатські посади виявила значна/більша частина народних обранців) особливо актуальним стає оцінювання того, наскільки діяльність депутатів шостого скликання Верховної Ради України була ефективною. Вагомість даного аналітичного ракурсу залежить від кількох ключових факторів: 1). ефективність депутатської діяльності свідчить про "рівень раціональності" відданого електоратом голосу на виборах у 2007 р.; 2). рівень ефективності депутатської діяльності протягом каденції (2007-2012 рр.) повинен корелюватись з готовністю виборців повторно висловити політичну довіру кандидатам у депутати. Безумовно, ця кореляція не позбавлена наукової умовності оскільки в 2007 р. мова йшла про вибори на основі пропорційної системи списків, а в 2012 р. – про вибори на основі паралельної мажоритарно-пропорційної виборчої системи. Умовність полягає у прямій кореляції/прив'язці депутатів парламенту до певної локалізації електорату. Саме на даній основі (прагнучи подолати умовність порівняльного політологічного аналізу), а також із огляду на необхідність побудови логічних конструкцій сучасного кількісно-доказового політологічного аналізу, ми і пропонуємо розгляд ефективності депутатської діяльності в регіональному плані. В заданому випадку до уваги буде злучено тих народних обранців, які асоціюються з Львівщиною (аналогічним чином можна аналізувати будь-який інший регіон і на будь-якому рівні – місцевому, регіональному, національному). Така постановка ідеї й ракурсу компаративного аналізу у нашому випадку виправдана тим, що виникне можливість зв'язку результатів ефективності депутатської діяльності з контекстом

раціоналізації електорального вибору і політичних преференцій перед виборами у жовтні 2012 р.

З огляду на зазначену актуальність наукового порівняльного аналізу дослідник стикається із низкою теоретико-методологічних та емпіричних завдань: 1). на якій дослідницькій основі здійснювати порівняльний аналіз ефективності депутатської діяльності; 2). стосовно яких народних обранців проводити порівняльний аналіз; 3). яким чином структурувати отримані результати в зрозумілі наукові висновки. Для вирішення цих завдань поступово пропонуватимемо розгляд тих емпіричних даних, які становлять науковий інтерес у контексті оцінювання ефективності депутатської діяльності. По-перше, слід зазначити, що часовим інтервалом дослідження означено період у проміжку 2007-2012 рр. (а точніше, у проміжку 23 листопада 2007 р. – 20 серпня 2012 р.). По-друге, потрібно розуміти, що емпіричну джерельну основу задля здійснення порівняльного аналізу становлять такі офіційні дані, котрі знаходяться у вільному доступі (зокрема, сайт Верховної Ради України, на якому запропоновано інформацію із приводу депутатської діяльності у проміжку каденції парламенту¹). По-третє, варто виокремлювати значення поняття "народні обранці" із Львівщини – у аналізованому випадку мова йде про тих депутатів, які асоційовані із регіоном у плані своєї депутатської діяльності, проживають у регіоні, раніше балотувались у депутати як представники регіону (за списками і в мажоритарних округах). На цій основі до аналізу включено таких депутатів українського парламенту (станом на 20 серпня 2012 р.): С. Курпіль, А. Шкіль, О. Гудима, М. Косів, І. Гринів й М. Ковзель (члени фракції "Блок Юлії Тимошенко – "Батьківщина"), Т. Стецьків, А. Парубій, С. Давимука, Я. Кендзьор і В. В'язівський (члени фракції "Наша Україна – Народна Самооборона"), П. Писарчук і О. Горошкевич (члени фракції "Партія регіонів")².

З огляду на офіційну емпіричну інформацію пропонуємо два варіанти того, як можна здійснювати науковий аналіз ефективності депутатської діяльності. *Перший (прямий, одинарний) підхід* будується на визначенні результативності різних видів

¹ Народні депутати України [Електронний ресурс]. – Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу до інформації : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site/p_deputat_list

² До порівняльного аналізу не було включено наступних (колишніх) депутатів, які лише народились на Львівщині чи брали участь у політичних/електоральних процесах раніше: В. Уколов, В. Пилипенко, А. Герман, С. Власенко, Р. Забзалюк, О. Голуб.

депутатської діяльності (на основі наступних *індикаторів і маркерів*: відвідування засідань парламенту – дисциплінованість депутатів (із огляду на дані по електронній реєстрації системою "Рада" і дані письмової реєстрації присутніх депутатів), ракурс активності депутатської діяльності (членство в комітетах і комісіях, виступи з місця і з трибуни, депутатські запити); законотворча діяльність депутатів (кількість поданих законодавчих ініціатив/пропозицій, ефективність їх проходження/врахування) і т.д.).

Другий (компаративний) підхід побудовано на основі нормалізації/зважування різних прямих вимірів ефективності депутатської діяльності, внаслідок чого відбувається формування, формулювання й операціоналізація ефективності діяльності народних обранців. В заданому плані запропоновано використовувати індексний кількісний підхід, який сьогодні вважається особливо популярним у політичній науці й часто оцінюється як засіб забезпечення доказовості порівняльної політології. При цьому, увагу буде зосереджено й на досвіді депутатської діяльності, оскільки останній слід вважати однією із передумов зростання її ефективності (а на увазі мається здатність депутата повертатись на свою попередню посаду або ж парламентська мінливість). Послідовно розглянемо всі варіанти і етапи розрахунку ефективності депутатської діяльності на прикладі наступних народних обранців зі Львівщини:

Таблиця 1

Народні депутати, які репрезентують інтереси Львівщини, 2007-2012 рр.³

Депутат	Рік народження, р.	Каденції в парламенті, №	Освіта	Спеціальність	Фракція	Партія
В'язівський В.М. ^a	1963	2	вища	гірництво	НУНС	НУ
Горошкевич О.С. ^b	1964	3	вища	інженерія	ПР	ПР
Гринів І.О. ^c	1961	3	вища	хімія	БЮТ	ПРП
Гудима О.М. ^d	1950	3	кн.	економіка	БЮТ	Б
Давимука С.А. ^e	1947	3	вища	електроніка	НУНС	н/п
Кендзьор Я.М. ^f	1941	6	вища	журналістика	НУНС	НРУ
Ковзель М.О. ^g	1966	2	вища	харчова пром.	БЮТ	н/п
Косів М.В. ^h	1934	5	кн.	філологія	БЮТ	ПРП
Курпіль С.В. ⁱ	1959	2	вища	журналістика	БЮТ	Б
Парубій А.В. ^j	1971	1	кн.	соціальні науки	НУНС	ФЗ
Писарчук П.І. ^k	1955	3	вища	енергетика	ПР	ПР
Стецьків Т.С. ^l	1964	5	вища	історія	НУНС	н/п
Шкіль А.В. ^m	1963	3	вища	медицина	БЮТ	Б

³ Б – "Батьківщина"; БЮТ – Блок Юлії Тимошенко, НУНС – "Наша Україна – Народна Самооборона"; ПР – Партія регіонів; ФЗ – Фронт змін; н/п – непартійна афіліація; кн. – кандидат наук. Якщо депутат має дві вищі освіти, тоді вказана лише перша (найбільш рання).

Із аналізованих депутатів п'ятеро входять у фракцію "Наша Україна – Народна Самооборона"; шестеро – у фракцію " Блок Юлії Тимошенко – "Батьківщина", двоє – у фракцію Партії регіонів. Найстаршим депутатом із Львівщини у Верховній Раді є М. Косів, наймолодшим – А. Парубій. Найбільше разів репрезентованим у парламенті був Я. Кендзьор і Т. Стецьків, найменше – А. Парубій. Всі депутати з регіону мають вищу освіту: при цьому, лиш три депутати (О. Гудима, М. Косів, А. Парубій) мають кандидатські ступені. З огляду на це очевидно, що в ракурсі попереднього досвіду найбільш ефективною мала б виявлятися депутатська практика таких представників як Я. Кендзьор, М. Косів і Т. Стецьків. Те, наскільки ця гіпотетична тенденція має кореляцію із політичним процесом, відображають кілька наступних порівняльних блоків/індикаторів. Першим з них є *дисциплінованість депутатів*, котра включає у себе наступні маркери: кількість пропущених засідань чи реєстрацій у парламенті і відсоток пропущених засідань чи реєстрацій у парламенті. В даному випадку між народними депутатами з Львівщини спостерігаємо наступну тенденцію:

Таблиця 2

Дисциплінованість народних депутатів, які репрезентують інтереси та електорат Львівщини, 2007-2012 рр.⁴

Депутат	Фракція	КПЕР ⁵	КВЕР	ВПЕР	КППР	КВПР	ВППР	РД
В'язівський В.М.	НУНС	91	469	16,25	31	117	20,95	18,60
Горошкевич О.С.	ПР	27	533	4,82	37	111	25,00	14,91
Гринів І.О.	БЮТ	114	446	20,36	77	71	52,03	36,20
Гудима О.М.	БЮТ	90	453	16,57	4	144	2,78	9,68
Давимука С.А.	НУНС	73	487	13,04	2	146	1,35	7,20
Кендзьор Я.М.	НУНС	72	471	13,26	6	142	4,05	8,66
Ковзель М.О.	БЮТ	85	475	15,18	63	85	42,57	28,88
Косів М.В.	БЮТ	73	487	14,99	7	141	4,96	9,98
Курпіль С.В.	БЮТ	77	483	13,75	4	142	2,78	8,27
Парубій А.В.	НУНС	77	466	14,18	9	139	6,08	10,13
Писарчук П.І.	ПР	31	529	5,54	11	131	7,43	6,49
Стецьків Т.С.	НУНС	284	276	50,71	32	116	21,62	36,17
Шкіль А.В.	БЮТ	120	440	21,43	5	103	3,38	12,41

⁴ На підставі офіційних даних. Див.: Народні депутати України [Електронний ресурс]. – Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу до інформації : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site/p_deputat_list

⁵ Умовні позначення: КПЕР – кількість пропущених депутатом електронних реєстрацій (системою "Рада"); КВЕР – кількість відвіданих депутатом електронних реєстрацій; ВПЕР – це відсоток пропущених депутатом електронних реєстрацій; КППР – це кількість пропущених депутатом письмових реєстрацій (2011-2012 рр.); КВПР – це кількість відвіданих депутатом письмових реєстрацій (2011-2012 рр.); ВППР – відсоток пропущених депутатом письмових реєстрацій (2011-2012 рр.); РД – рейтинг дисциплінованості (середнє арифметичне відсотків відвідувань письмових і електронних реєстрацій депутатами парламенту).

Найменші кількість/відсоток пропущених електронних реєстрацій на засіданнях Верховної Ради України характерна для наступних депутатів: О. Горошкевич й П. Писарчук; найбільші кількість/відсоток пропущених електронних реєстрацій були помічені у випадку Т. Стецьківа (понад половина). У плані пропущених письмових реєстрацій найкращу динаміку демонструють С. Давимука, О. Гудима, С. Курпіль, Я. Кендзьор, М. Косів, А. Парубій та П. Писарчук (пропущено менше 10 відсотків письмових реєстрацій); а найгіршу – М. Ковзель та І. Гринів (пропущено більше 40 відсотків письмових реєстрацій). У збірному відображенні (*рейтинг дисциплінованості* – який вимірюється як середнє арифметичне відсотків пропущених реєстрацій) було помічено наступну специфіку: найбільш дисциплінованими депутатами з Львівщини є П. Писарчук, С. Давимука, С. Курпіль, Я. Кендзьор, О. Гудима і М. Косів (менше 10 відсотків пропущених реєстрацій і засідань у середньому арифметичному); найменш дисциплінованими депутатами із Львівщини є І. Гринів і Т. Стецьків (більше, ніж 30 відсотків пропущених реєстрацій у середньому арифметичному). Співвідношення між вказаними групами рейтингів дисциплінованості становить 1 до 4. Цікаво, що в плані дисциплінованості народних депутатів найкращі показники у проміжку 2007-2012 рр. продемонстрували обранці за списками Партії регіонів, найгірші (хоч майже однакові з депутатами від НУНС) – обранці за списками "БЮТ – Батьківщини".

Другим індикатором ефективності депутатської діяльності вважаємо (на основі операціоналізації відмінних даних офіційної статистики) *організаційний установчий ракурс*, який відображено на підставі наступних маркерів – це членство в комітетах й комісіях, членство в групах міжпарламентських зв'язків і делегаціях Верховної Ради України в парламентських асамблеях, виступи з місця і з трибуни, а теж депутатські запити. Безумовно, запропоновані аналітичні змінні досить важко систематизувати й нормалізувати, але вони відображають дуже вагомні аспекти депутатської діяльності, адже свідчать про залученість депутата до безпосередніх функцій парламенту, його ролі як представника електорату. Окрема значення отримує процедура подання та розгляду депутатських запитів, оскільки на цій підставі стає частково зрозумілою та очевидною спрямованість/вектор діяльності народних обранців. У випадку депутатів з Львівщини ситуація виглядає наступним чином:

Організаційний установчий ракурс ефективності діяльності народних депутатів, які репрезентують інтереси та електорат Львівщини, 2007-2012 рр.⁶

Депутат	Фракція	ЧГМЗ ⁷	ЧПА	ЧПК	ЧТСК	КВМ	КВТ	ДЗ	ДЗПУ	ДЗВР	ДЗКМУ	ДЗМВ	ДЗГПУ	ДЗМОВ
В'язівський В.М.	НУНС	6	1	1	1	96	28	31	1/1	2/2	7/7	4/4	13/13	4/4
Горошкевич О.С.	ПР	11	–	1	1	4	2	12	1/1	–	4/4	4/4	3/3	–
Гринів І.О.	БЮТ	1	–	1	–	6	1	8	–	–	–	4/4	2/2	2/2
Гудима О.М.	БЮТ	1	–	1	3	22	18	25	–	–	8/8	7/7	7/7	3/3
Давимука С.А.	НУНС	7	–	1	1	14	35	21	–	1/1	6/6	6/6	8/8	–
Кендзьор Я.М.	НУНС	8	–	1	1	91	46	45	–	3/3	9/9	12/12	17/17	4/4
Ковзель М.О.	БЮТ	7	–	1	–	5	–	3	–	–	–	–	3/3	–
Косів М.В.	БЮТ	4	1	1	1	117	32	11	–	–	4/4	4/4	3/3	–
Курпіль С.В.	БЮТ	13	1	1	3	23	25	19	–	1/1	4/4	5/4	9/8	–
Парубій А.В.	НУНС	17	1	1	–	64	45	33	–	1/1	6/6	10/10	13/13	3/3
Писарчук П.І.	ПР	3	–	1	1	1	–	28	–	–	7/7	3/3	14/14	4/4
Стецьків Т.С.	НУНС	1	–	1	3	35	5	15	–	–	3/3	7/7	5/5	–
Шкіль А.В.	БЮТ	25	1	1	3	207	82	63	2/2	3/3	12/12	19/19	26/26	1/1

⁶ На підставі офіційних даних. Див.: Народні депутати України [Електронний ресурс]. – Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу до інформації : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site/p_deputat_list

⁷ Умовні позначення: ЧГМЗ – це членство у групах міжпарламентських зв'язків; ЧПА – членство в парламентських асамблеях; ЧПК – це членство у постійних комітетах; ЧТСК – це членство в тимчасових і спеціальних комісіях; КВМ – кількість виступів депутата з місця; КВТ – кількість виступів депутата з трибуни; ДЗ – кількість запитів народного депутата; ДЗПУ – кількість запитів народного депутата до Президента України; ДЗВР – кількість запитів народного депутата до апарату/керівництва Верховної Ради України; ДЗКМУ – кількість запитів народного депутата до Кабінету міністрів України; ДЗМВ – це кількість запитів народного депутата до міністерств й відомств; ДЗГПУ – кількість запитів народного депутата до Генеральної прокуратури України; ДЗМОВ – кількість запитів народного депутата до місцевих органів влади; п/р – це кількість поданих і розглянутих запитів по кожній аналізованій групі об'єктів запиту.

За участю у групах міжпарламентських зв'язків найкращі позиції (кількісно) із усіх аналізованих депутатів, які репрезентують електорат Львівщини, займають такі народні обранці – А. Шкіль, А. Парубій, С. Курпіль і О. Горошкевич (участь у понад 10 групах); найгірші позиції демонструють І. Гринів, О. Гудима і Т. Стецьків (участь лиш в одній групі міжпарламентських зв'язків). В міжпарламентських асамблеях було репрезентовано лише п'ять депутатів (в переважній кількості випадків ними є ті самі особи, що й у випадку попередньої змінної) – В. В'язівський, М. Косів, С. Курпіль, А. Парубій і А. Шкіль. Всі депутати (передбачено регламентом) були членами постійних комітетів, проте не всі народні обранці приймали участь у формуванні тимчасових й слідчих комісій (виняток становлять І. Гринів, М. Ковзель й А. Парубій). В заданому плані найбільш ефективними (просте сумування участі в комітетах, комісіях, групах і асамблеях з розподілом на кількість представників від окремих фракцій) є депутати від "БЮТ – Батьківщини" (показник рівний 11,7), найменш ефективними – від Партії регіонів (показник рівний 9,0). Персональні ж найкращі позиції продемонстрували у цілому А. Шкіль, С. Курпіль, А. Парубій (сума участі більша 15), а найгірші позиції – І. Гринів, О. Гудима, П. Писарчук, Т. Стецьків (сума становить 5 і менше).

За кількістю виступів із трибуни на засіданнях парламенту безумовно найкращі позиції демонструє А. Шкіль, найгірші – П. Писарчук і М. Ковзель, О. Горошкевич, І. Гринів, Т. Стецьків (5 і менше виступів). За кількістю виступів з місця також найкращі позиції отримує А. Шкіль, а найгірші – П. Писарчук і М. Ковзель, О. Горошкевич, І. Гринів (менше 10 виступів у проміжку 2007-2010 рр.). В сумарному співвідношенні із усіх аналізованих депутатів найбільша кількість виступів у парламенті була здійснена такими народними обранцями – А. Шкіль (289), М. Косів (149), Я. Кендзьор (137) та В. В'язівський (124); найменша кількість виступів здійснена наступними депутатами – П. Писарчук (1), М. Ковзель (5), О. Горошкевич (6), І. Гринів (7). В партійно-фракційному плані найгірші позиції, як очевидно з отриманих даних, демонструє Партія регіонів, а НУНС та "БЮТ – Батьківщина" – приблизно однакові (в середньому по 90 виступів). Специфічна ситуація склалась у випадку двох депутатів – С. Давимуки та С. Курпіля: в них зареєстровано більшу кількість виступів з трибуни, аніж з місця.

Наступний показник організаційного установчого ракурсу ефективності діяльності депутатів – це запити. Із огляду на нього, найбільше ефективними є наступні народні

обранці: А. Шкіль і Я. Кендзьор (більше 40 запитів у проміжку 2007-2012 рр.). Найменш ефективними в заданому плані М.Ковзель (3 запити) та І. Гринів (8 запитів) (менше 10 запитів). В партійно-фракційному плані найменшу кількість запитів зробили депутати від Партії регіонів та "БЮТ – Батьківщини" (в середньому по 21 запиту від кожного із депутатів), а найбільшу кількість – депутати від НУНС (в середньому по 29 запитів від кожного народного обранця, який репрезентує Львівщину).

У класифікації депутатських запитів за об'єктом спрямування слід виокремлювати такі: 1). до Президента України; 2). до апарату/керівництва Верховної Ради України; 3). до Кабінету міністрів; 4). до міністерств/відомств; 5). до Генеральної прокуратури; 6). до місцевих органів влади. У даному ракурсу запити до президента робили тільки наступні депутати: В. В'язівський, О. Горошкевич та А. Шкіль; запити до апарату та керівництва Верховної Ради України – В. В'язівський, С. Давимука, Я. Кендзьор, С. Курпіль, А. Парубій, А. Шкіль; до Кабінету міністрів України – всі депутати, окрім І. Гринів й М. Ковзеля; до міністерств і відомств – всі депутати, крім М. Ковзеля; до Генеральної прокуратури – всі депутати; до місцевих органів влади – В. В'язівський, І. Гринів, О. Гудима, Я. Кендзьор, А. Парубій, П. Писарчук та А. Шкіль. Щодо усіх з зазначених об'єктів запитів звертались наступні депутати: В. В'язівський й А. Шкіль; а до половини і менше об'єктів запитів – І. Гринів, М. Ковзель (лише до Генеральної прокуратури), М. Косів, П. Писарчук та Т. Стецьків.

Третій індикатор ефективності депутатської діяльності – *законотворча діяльність* народних обранців, яка своє якісне і кількісне відображення знаходить у таких маркерах: кількість поданих законодавчих ініціатив і пропозицій, ефективність їх проходження та врахування). Безумовно, законодавча діяльність – це прямий обов'язок, який повинен виконувати кожний народний депутат, адже вона позиціонується з концептуальною функцією парламенту як органу законодавчої влади. В цьому плані депутат постає в Україні суб'єктом законодавчої ініціативи: може бути автором законопроектів, постанов і звернень. При цьому слід зауважувати, що депутат може бути автором законодавчої ініціативи в індивідуальній та колективній формі. На цій підставі ми виокремлюємо чотири види законодавчих ініціатив: 1). індивідуальні законопроекти; 2). індивідуальні проекти постанов; 3). колективні законопроекти; 4). колективні проекти постанов. У випадку даної вибірки депутатів ситуація у цій площині виглядає наступним чином:

**Ефективність законотворчої діяльності народних депутатів, які репрезентують інтереси та електорат Львівщини,
2007-2012 рр.⁸**

Депутат	КПЗІ ⁹	КПА	ВПА	КПЗП	КППП	ККПЗ (п/п)	ККПП (п/п)	КПЗ (п/п)	КПП (п/п)	КППТП	КВПТП	ВВП
В'язівський В.М.	24	2	8,33	16	8	15/1	4/1	1/0	4/0	190	44	23,16
Горошкевич О.С.	9	4	44,4	7	2	4/1	0/0	3/2	2/1	65	32	49,23
Гринів І.О.	5	3	60,00	3	2	2/1	2/2	1/0	0/0	47	14	29,79
Гудима О.М.	3	0	0,00	2	1	1/0	0/0	1/0	1/0	1	0	0,00
Давимука С.А.	40	16	40,00	21	19	17/1	14/12	4/0	5/3	56	35	62,50
Кендзьор Я.М.	24	4	16,67	5	19	5/0	17/4	0/0	2/0	4	3	75,00
Ковзель М.О.	5	1	20,00	4	1	4/1	1/0	0/0	0/0	113	30	26,55
Косів М.В.	26	8	30,77	11	15	5/0	12/4	6/3	3/1	141	91	64,54
Курпіль С.В.	26	8	30,77	14	12	8/2	9/4	6/0	3/2	3	0	0,00
Парубій А.В.	27	4	14,81	13	14	6/1	8/1	7/2	6/0	62	14	22,58
Писарчук П.І.	10	0	0,00	5	5	4/0	1/0	1/0	4/0	57	4	7,02
Стецьків Т.С.	16	0	0,00	15	1	8/0	1/0	7/0	0/0	358	38	10,61
Шкіль А.В.	43	4	9,30	19	24	11/1	6/0	8/0	18/3	214	11	5,14

⁸ На підставі офіційних даних. Див.: Народні депутати України [Електронний ресурс]. – Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу до інформації : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site/p_deputat_list

⁹ Умовні позначення: КПЗІ – це кількість поданих законодавчих ініціатив; КПА – це кількість прийнятих актів на основі запропонованих законодавчих ініціатив; ВПА – відсоток прийнятих актів на основі запропонованих законодавчих ініціатив; КПЗП – кількість поданих ініціатив законопроектів; КППП – кількість поданих ініціатив проектів постанов; ККПЗ – кількість поданих колективних ініціатив законопроектів; ККПП – кількість поданих колективних ініціатив проектів постанов; КПЗ – кількість поданих індивідуальних ініціатив законопроектів; КПП – кількість поданих індивідуальних ініціатив проектів постанов; КППТП – кількість поданих пропозицій до таблиць поправок; КВПТП – кількість врахованих пропозицій до таблиць поправок; ВВПТП – відсоток врахованих пропозицій до таблиць поправок; п/п – співвідношення поданих/прийнятих законодавчих ініціатив.

Найбільшу кількість законодавчих ініціатив запропонували наступні депутати – А. Шкіль і С. Давимука (40 і більше); найменшу – О. Гудима, І. Гринів й М. Ковзель (5 і менше). В партійно-фракційному відношенні найкращі позиції отримує НУНС (по 26 законодавчих ініціатив в середньому від кожного депутата), трохи гірші ж – БЮТ (по 18 законодавчих ініціатив), а найгірші – Партія регіонів (менше 10 законодавчих ініціатив). За кількістю ж прийнятих актів на основі поданих законодавчих ініціатив найкращі позиції обіймає С. Давимука (16), а найгірші – О. Гудима, П. Писарчук і Т. Стецьків (жодного акту прийнято не було). В партійно-фракційному плані зазначена вище специфіка зберігається. У відсотковій ефективності проходження пропонованих законодавчих ініціатив найкращі позиції отримують наступні депутати: І. Гринів, О. Горошкевич, С. Давимука, М. Косів й С. Курпіль (понад 30 відсотків від ініціатив); а найгірші – О. Гудима, П. Писарчук, Т. Стецьків й В. В'язівський (менше 10 відсотків від ініціатив). В партійно-фракційному плані у даному випадку ситуація змінюється – найкращі індексні рейтинги отримує "БЮТ – Батьківщина" (понад 25 відсотків від усіх ініціатив було прийнято від кожного депутата), а найгірші ж – НУНС (менше 20 відсотків ініціатив було прийнято як законодавчі акти). Тим не менше, це не впливає на фронтальну ефективність законотворчої діяльності: приблизно рівні позиції мають НУНС і "БЮТ – Батьківщина", значно гірші – Партія регіонів.

Найбільшу кількість ж проектів законів запропонували депутати – С. Давимука, А. Шкіль і В. В'язівський (більше 15); найменшу кількість – О. Гудима, І. Гринів і М. Ковзель (менше 5). Щодо проектів постанов, то ситуація виглядає наступним чином: найбільша кількість – це А. Шкіль, С. Давимука та Я. Кендзьор (більше 15 проектів); а найменша кількість – О. Гудима, І. Гринів, О. Горошкевич і Т. Стецьків (менше 5). Партійно-фракційна специфіка лишається стабільною. Жодного колективного проекту постанови не пропонував О. Гудима, О. Горошкевич; жодного індивідуального проекту закону – Я. Кендзьор і М. Ковзель; жодного індивідуального проекту постанови – Т. Стецьків, І. Гринів та М. Ковзель.

Ще одним ракурсом законотворчої діяльності є внесення пропозицій до таблиць поправок різних законопроектів. У цьому плані найбільшу кількість пропозицій зробили наступні депутати: Т. Стецьків та А. Шкіль (більше 200); а найменшу – О. Гудима, Я. Кендзьор, С. Курпіль (менше 10). В партійно-фракційному плані отримуємо наступний

висновок: найбільшу кількість пропозицій зробили члени НУНС, значно меншу же – члени "БЮТ – Батьківщини", найменшу – члени Партії регіонів. В контексті врахування пропозицій до таблиць поправок найбільшу ефективність демонструє Я. Кендзьор, М. Косів та С. Давимука (більше, ніж 50 відсотків успішності); а найменшу – О. Гудима, С. Курпіль, А. Шкіль й П. Писарчук (менше 10 відсотків успішності). В цьому плані сумарна ефективність членів "БЮТ – Батьківщини" зменшується, а натомість зростає ефективність членів Партії регіонів (хоча й надалі найкращі позиції посідає НУНС).

Тим не менш, запропоновані прямі одинарні вимірювання ефективності у роботі депутатів не є цілісними і не відображають довершеної картини. Для вирішення цього питання пропонуємо використовувати *індекс ефективності депутатської діяльності*, який на підставі компонування різних елементів прямого (одинарного) підходу через зважування і нормалізацію емпіричних даних веде до отримання однозначного в плані оцінювальних маркерів/індикаторів показника. Всі маркери згруповано, як й раніше, в три індикатори, більшість із яких включена в аналіз (в наступній таблиці уточнено які саме маркери включено в порівняння). Нормалізацію було здійснено у відносному вимірі – за шкалою від 0 до 10 балів по кожному маркеру (в даному плані необхідно зауважити, що індекс є відносним, оскільки розробка абсолютного індексу вимагає від дослідника точних максимальних емпіричних даних, чого не можна отримати в плані, наприклад, кількості депутатських запитів чи кількості законопроектів тощо). Задля розрахунку нормалізованих балів по кожному індикатору було використано наступну формулу:

$$N_x = \frac{N_{Max} * X}{Max}$$

де N – бал, який отримує кожен маркер у заданій шкалі, X – кількісний показник того маркера, бал якого варто обрахувати; Max – максимальний кількісний показник того маркера, що треба обрахувати й що прямо співвідноситься з N_{Max} – балом, що отримає маркер показника Max . В нашому випадку (за заданою умовою) N_{Max} рівний 10 балам. Всі отримані бали сумуються, а потім діляться на кількість маркерів в кожному серед індикаторів. Саме тому: 1). отримується композитна величина індикаторів; 2). середнє арифметичне композитних величин індикаторів рівне індексу ефективності депутатської діяльності. Щодо аналізованих депутатів ситуація виглядає наступним чином:

**Композитний індекс ефективності діяльності народних депутатів, які репрезентують інтереси та електорат
Львівщини, 2007-2012 рр.**

Депутат	Фракція	Індикатор I					Індикатор II					Індикатор III								КІ	КІД
		1 ¹⁰	2	3	4	Сума	5	6	7	8	Сума	9	10	11	12	13	14	15	Сума		
В'язівський В.М.	НУНС	8,8	8,8	8,0	8,0	8,4	3,0	4,6	3,4	4,9	4,0	5,6	1,3	1,4	7,6	3,3	5,3	3,1	3,9	5,4	4,9
Горошкевич О.С.	ПР	10	10	7,6	7,6	8,8	4,3	0,2	0,2	1,9	1,7	2,1	2,5	7,4	3,3	0,8	1,8	6,6	3,5	4,7	3,9
Гринів І.О.	БЮТ	8,4	8,4	4,9	4,9	6,7	0,7	0,3	0,1	1,3	0,6	1,2	1,9	10	1,4	0,8	1,3	4,0	2,9	3,4	2,8
Гудима О.М.	БЮТ	8,5	8,8	9,9	9,9	9,3	1,7	1,1	2,2	4,0	2,3	0,7	0	0	1,0	0,4	0	0	0,3	4,0	3,3
Давимука С.А.	НУНС	9,1	9,1	10	10	9,6	3,0	0,7	4,3	3,3	2,8	9,3	10	6,7	10	7,9	1,6	8,3	7,7	6,7	5,6
Кендзьор Я.М.	НУНС	8,8	9,1	9,7	9,7	9,3	3,3	4,4	5,6	7,1	5,1	5,6	2,5	2,8	2,4	7,9	0,1	10	4,5	6,3	4,2
Ковзель М.О.	БЮТ	8,9	8,9	5,8	5,8	7,4	2,7	0,2	0	0,5	0,9	1,2	0,6	3,3	1,9	0,4	3,2	3,5	2,0	3,4	3,1
Косів М.В.	БЮТ	9,1	8,9	9,6	9,6	9,3	2,3	5,7	3,9	1,7	3,4	6,0	5,0	5,1	5,2	6,3	3,9	8,6	5,7	6,1	4,4
Курпіль С.В.	БЮТ	9,1	9,1	9,7	9,9	9,5	6,0	1,1	3,0	3,0	3,3	6,0	5,0	5,1	6,7	5,0	0	0	4,0	5,6	5,1
Парубій А.В.	НУНС	8,7	9,0	9,5	9,5	9,2	6,3	3,1	5,5	5,2	5,0	6,3	2,5	2,5	6,2	5,8	1,7	3,0	4,0	6,1	6,1
Писарчук П.І.	ПР	9,9	9,9	9,0	9,4	9,6	1,7	0	0	4,4	1,5	2,3	0	0	2,4	2,1	1,6	0,9	1,3	4,1	3,4
Стецьків Т.С.	НУНС	5,2	5,2	7,9	7,9	6,6	1,7	1,7	0,6	2,4	1,6	3,7	0	0	7,1	0,4	10	1,4	3,2	3,8	2,7
Шкіль А.В.	БЮТ	8,3	8,3	7,1	9,8	8,4	10	10	10	10	10	10	2,5	1,6	9,0	10	6,0	0,7	5,7	8,0	6,7

¹⁰ Нормалізовані показники: 1 – кількості відвіданих депутатом електронних реєстрацій; 2 – відсотку відвіданих депутатом електронних реєстрацій; 3 – кількості відвіданих депутатом (без причин) письмових реєстрацій; 4 – відсотку відвіданих депутатом (без причин) письмових реєстрацій; 5 – членства в групах міжпарламентських зв'язків, парламентських асамблеях, постійних комітетах, тимчасових та спеціальних комісіях; 6 – кількості виступів депутата з місця; 7 – кількості виступів депутата з трибуни; 8 – від кількості депутатських запитів; 9 – кількості поданих законодавчих ініціатив; 10- кількості прийнятих актів на основі запропонованих законодавчих ініціатив; 11 – від відсотку прийнятих актів на основі запропонованих законодавчих ініціатив; 12 – кількості поданих ініціатив законопроектів; 13 – кількості поданих ініціатив проектів постанов; 14 – від кількості поданих пропозицій до таблиць поправок; 15 – відсотку врахованих пропозицій до таблиць поправок. Умовні позначення: КІ – композитний індекс ефективності депутатської діяльності; КІД – композитний індекс ефективності депутатської діяльності, визначений через попередній досвід депутатських повноважень.

На підставі проаналізованих даних та внаслідок конструювання композитного індексу ефективності депутатської діяльності депутатів, які репрезентують Львівщину, отримано низку висновків: 1). найменш дисциплінованими депутатами є наступні – Т. Стецьків та І. Гринів, а найбільш дисциплінованими – С. Давимука, П. Писарчук та С. Курпіль; 2). найменша організаційна установча ефективність депутатської діяльності відображена на прикладі таких народних обранців як І. Гринів та М. Ковзель, із іншої сторони, найбільша організаційна установча ефективність помічена у випадку таких депутатів як А. Шкіль, А. Парубій і Я. Кендзьор; 3). найменша ефективність народних обранців у площині законотворчості розрахована щодо таких депутатів як О. Гудима, М. Ковзель та П. Писарчук, а найбільша – щодо таких депутатів як С. Давимука, М. Косів та А. Шкіль; 4). найбільш ефективними депутатами, які у проміжку 2007-2012 рр. представляли Львівщину, були А. Шкіль, С. Давимука, Я. Кендзьор, М. Косів й А. Парубій (середній їхній показник за десятибальною шкалою є вищим шести балів); а найменше ефективними є такі народні обранці – І. Гринів, М. Ковзель і Т. Стецьків (їх середній композитний бал є нижчим чотирьох балів за десятибальною шкалою).

Якщо до аналізу долучити попередній досвід депутатства, який мав б збільшувати ефективність діяльності аналізованих депутатів, то варто проаналізувати яким чином цей показник корелюється з отриманими нами результатами. Річ у тому (і це вже було проаналізовано вище), що деякі депутати (зокрема, А. Парубій) перебувають на посаді народного депутата вперше – тому, відповідно їх ефективність лімітується отриманим досвідом. Окремі же депутати перебувають на своїх посадах другий, третій, п'ятий та навіть шостий термін – відповідно, ефективність їхньої діяльності мала б пропорційно зростати. Задля рівноцінного розрахунку результативності ефективності депутатської діяльності у каденції в проміжку 2007-2012 рр. пропонуємо використовувати дільник, який залежить від досвіду попередніх депутатських повноважень на національному рівні. Дільник конструємо логічним чином: кожен додатковий термін повноважень рівний 0,1 (саме такий крок було використано у розрахунку ефективності депутатської діяльності). Тому загальна формула розрахунку дільника виглядатиме таким чином:

$$n = 1 + \frac{(t-1)}{10}$$

де n – дільник; t – кількість каденцій, протягом яких особа є депутатом парламенту.

Внаслідок застосування дільника модифікуємо запропоновані розрахунки (див. попередню таблицю). В результаті стає очевидно, що лиш чотири депутати у даному відносному вимірюванні долають бар'єр у половину (чи п'ять) балів, виконуючи свої повноваження достатньо ефективно: С. Давимука, С. Курпіль, А. Парубій, А. Шкіль. Ще декілька депутатів знаходяться в "пограничні" розрахунковій ситуації – мова йде про В. В'язівського, Я. Кендзьора і М. Косіва (в межах від 4 до 5 балів). Найменші ж результати отримують такі народні обранці: Т. Стецьків й І. Гринів (менше 3 балів).

У партійно-фракційному вимірі ситуація виглядає наступним чином: найнижча ефективність властива депутатам Партії регіонів (в простому розрахунку вона отримує 4,4 бала, а в модифікованому – 3,7); вища ефективність властива для депутатів з "БЮТ – Батьківщини" (в простому розрахунку – 5,1, в модифікованому – 4,2); а найвища ж ефективність депутатів властива депутатам із фракції НУНС (в простому розрахунку 5,7, в модифікованому – 4,7 бала). В середньому, депутати Верховної Ради України, які репрезентують Львівську область, функціонують задовільно (нижче задовільного за модифікованими показниками). Для виборця це може означати зміну прераференцій і політичних вподобань, особливо в контексті застосування на чергових виборах саме паралельної пропорційно-мажоритарної виборчої системи.

Запропонований політологічний механізм індексного порівняльного аналізу є, безумовно, відносним. Але на його підставі із доказовістю можна репрезентувати ту ситуацію, яка склалась з приводу оцінювання ефективності депутатської діяльності, особливо в контексті чергових виборів у жовтні 2012 р. В науковому плані отримано ще один компаративний механізм, на основі якого політологія стає більш точною та доказовою дисципліною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Народні депутати України [Електронний ресурс]. – Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Доступ : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site/p_deputat_list

^a *В'язівський В.М.* на 2012 р. є секретарем Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці, заступником голови Лічильної комісії Верховної Ради шостого скликання, заступником члена Постійної делегації у Парламентській асамблеї Організації Чорноморського економічного співробітництва. Разом з тим, не входить щодо складу жодної іншої парламентської комісії. Пропустив, згідно із даними системи "Рада" понад 16 відсотків процедур електронної реєстрації присутніх у парламенті депутатів: разом із тим, з огляду на процедуру письмової реєстрації депутатів, цей показник зростає до майже 21 відсотку. З фракції у фракцію не переходив. Позиціонується як один із найбільше активних народних депутатів від Львівщини (відносно, за кількістю виступів з трибуни і з місця): в 2007 р. – 5 виступів; в 2008 р. – 25 виступів; в 2009 р. – 35 виступів; в 2010 р. – 18 виступів; в 2011 р. – 25 виступів; в 2012 р. – 16 виступів. При цьому доволі значною є кількість депутатських запитів (у проміжку 2007-2012 рр. – разом 31: в тому числі й щодо президента) – значна частина з них стосувалась проблематики Львівщини, зокрема, гірництва, прикордонного міжрегіонального співробітництва, культурних питань тощо. Був автором (індивідуально та колективно) 24 законодавчих ініціатив, в основному з приводу наступної предметної сфери: соціальне та пенсійне страхування, промислова безпека, історично-культурна спадщина, податковий кодекс тощо. Проте серед них було прийнято лише один закон і одну постанову (обидва акти були ініціативами колективного характеру). Проте було враховано доволі значний відсоток пропозицій до таблиці поправок різних законодавчих ініціатив (в найбільшій мірі у відносному плані це помітно у випадку Закону України "Про місцеві державні адміністрації" та Трудового кодексу України). З фракції у фракцію не переходив.

^b *Горошкевич О.С.* на 2012 р. є заступником голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування і ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Крім того, був членом однієї тимчасової слідчої комісії. Пропустив четверту частину письмових реєстрацій на засіданнях у Верховній Раді (хоч за даними системи "Рада", лише трохи менше п'яти відсотків реєстрацій). З фракції у фракцію не переходив. Позиціонується як один із найменш активних депутатів зі Львівщини (в плані виступів на засіданнях парламенту – лише 6 виступів: жодного в 2007-2009 та 2012 рр.). Автор також незначної кількості депутатських запитів – лише 12 – в основному з приводу наступних проблем: екологічні питання, ринок реклами тощо. В червні 2012 р. голосував за проект Закону України "Про засади державної мовної політики", який посилив статус російської мови. Індивідуально та колективно був автором 9 законодавчих ініціатив, з яких прийнято 4. В основному вони стосувались проблематики екології тощо. Успішно виявилась діяльність депутата в напрямі пропозицій до таблиць поправок (половина врахована). З фракції у фракцію не переходив.

^c *Гринів І.О.* на 2012 р. є головою підкомітету з питань зовнішньоекономічних зв'язків та транскордонного співробітництва Комітету Верховної Ради України у закордонних справах. Учасі у тимчасових комісіях у проміжку 2007-2012 рр. не приймав. Характеризується як депутат, який (із-поміж аналізованих) пропустив найбільшу кількість письмових реєстрацій (понад 50 відсотків) – при цьому частота пропуску електронних реєстрацій становить трохи більше 20 відсотків. Одночасно характеризується як депутат, який вкрай рідко виступав на засіданнях парламенту (лише 7 разів щодо аналізованого періоду – жодного разу в 2008, 2009 і 2012 рр.). З трибуни виступав взагалі лише один раз. Аналогічно низькою також є і кількість депутатських запитів – лише 8 у проміжку 2007-2012 рр. (лише один запит з приводу ситуації на Львівщині). Ідентично незначною є законотворча діяльність депутата: був автором лише 5 ініціатив (з яких, прийнятими були три – лише один закон). Пропозиції до таблиць поправок вносив лише до одного закону. З фракції у фракцію не переходив.

^d *Гудима О.М.* на 2012 р. є членом Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки. Крім того, був членом трьох тимчасових слідчих комісій: 1). з питань розслідування функціонування газотранспортної системи України та забезпечення газом споживачів у 2008-2009 роках (2009 р.); 2). щодо рішення Арбітражного інституту Торгової палати Стокгольма, розслідування фактів корупційної діяльності ЗАТ "РосУкрЕнерго" (2010 р.); 3). з питань розслідування обставин та наслідків діяльності на українському ринку нафтопродуктів компанії "Лівела" (2011 р.). Характеризується низькою кількістю виступів на засіданнях парламенту: в 2007 р. – жодного разу; в 2008 р. – 1 раз; в 2009 р. – 8 разів; в 2010 р. – 13 разів; в 2011 р. – 12 разів; в 2012 р. – 6 разів. Зробив 25 депутатських запитів, в основному за наступною проблематикою: паливно-енергетичний комплекс, наука, культура. Дуже малу кількість разів (тільки тричі) був автором законодавчої ініціативи – при чому жодна із ініціатив так і не була прийнята як законодавчий акт. Аналогічна ситуація склалась у випадку пропозицій до таблиць поправок. З фракції у фракцію не переходив.

^e *Давимука С.А.* на 2012 р. є заступником голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, а також членом Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України із питань приватизації. Один із найбільш дисциплінованих депутатів Верховної Ради України від Львівщини, особливо в контексті письмової реєстрації (пропустив лише трохи більше одного відсотку таких засідань). Цікаво, що цей депутат більше виступав з трибуни, а не з місця. За роками кількість виступів виглядає наступним чином: 2007 р. – 4; 2008 р. – 4; 2009 р. – 9; 2010 р. – 14; 2011 р. – 12; 2012 р. – 6 виступів. Автор 21 депутатського запиту – переважно з проблематики захисту конституційних прав людини і громадянина, питань культури і освіти, екології тощо.

Діяльність депутата характеризується дуже великою кількістю/успішністю проходження законодавчих ініціатив (індивідуальних і колективних), переважно у наступній площині: освіта та наука, інноваційна діяльність, програмне забезпечення. При цьому приймалися переважно постанови (лише один закон). Крім того, характерний дуже значний відсоток врахування пропозицій до таблиць поправок різних законів (особливо в контексті науки та інноваційної діяльності). З фракції у фракцію не переходив.

^f *Кендзьор Я.М.* на 2012 р. є заступником голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності. Крім того був (2009-2010 рр.) членом слідчої комісії: (без відношення до проблем Львівщини – з питань розслідування обставин самовільного захоплення земельних ділянок, незаконного будівництва у м. Сімферополі жилих, офісних і розважальних центрів, а також бездіяльності правоохоронних органів). Один із найбільш дисциплінованих депутатів від Львівщини у Верховній Раді: пропустив тільки 13,26 відсотка електронних реєстрацій і 4,05 відсотка письмових реєстрацій перед засіданнями парламенту. З фракції у фракцію не переходив. Один серед найбільш активних депутатів у парламенті від оцінюваного регіону: в 2008 р. виступав 23 рази; в 2009 р. – 36 разів; в 2010 р. – 19 разів; в 2011 р. – 32 рази; в 2012 р. – 27 разів (з місця вдвічі частіше, аніж з трибуни). Автор (на 20 серпня 2012 р.) 45 депутатських запитів на різну проблематику: з приводу прав людини та громадянина, історично-національні та культурні питання тощо. Окрім того є автором 24 законодавчих ініціатив (індивідуального та колективного характеру), з яких прийнято лише 4 постанови. Специфікою депутатської діяльності народного депутата була зосередженість переважно на питаннях історичної пам'яті (дуже багато ініціатив з приводу необхідності святкування різних подій) – із дуже малою прив'язкою до реформаційних намірів і аспектів діяльності депутата. З фракції у фракцію не переходив.

^g *Ковзель М.О.* на 2012 р. є секретарем Комітету Верховної Ради України з питань транспорту і зв'язку. Членом тимчасових комісій не був жодного разу. Пропустив понад 40 відсотків письмових реєстрацій на засіданнях Верховної ради (за даними системи "Рада", пропустив тільки понад 15 відсотків реєстрацій). З фракції у фракцію не переходив. Виступав на засіданнях парламенту тільки 5 разів (всі з місця – жодного разу в 2008, 2010, 2011, 2012 рр.). Автор найменшої кількості (в аналізованому випадку) депутатських запитів – лише трьох (жоден із приводу проблем Львівщини). Був автором лише 5 законодавчих ініціатив, з яких прийнято лише одну (колективну). Тим не менше, був автором досить значної кількості пропозицій до таблиць поправок (з приводу 28 ініціатив) – щоправда, з низьким відсотком врахування (трохи більше 1/4). З фракції у фракцію не переходив.

^h *Косів М.В.* на 2012 р. є головою підкомітету у справах релігій Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності, а також членом Виконавчого комітету Національної парламентської групи в Міжпарламентському Союзі. Крім того, є членом Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України із питань розслідування випадків втручання органів державної влади і органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у діяльність засобів масової інформації, а також випадків повідомлень у засобах масової інформації про тиск на свободу слова в Україні (2009-2010 рр.). Становить середньостатистичний варіант депутатської дисципліни в плані відвідування пленарних засідань. Це найстарший депутат із проаналізованих нами у порівняльному дослідженні. Всього у проміжку 2007-2010 рр. 149 разів виступав на засіданнях парламенту – з місця та з трибуни: в 2007 р. – 4 рази; в 2008 р. – 21 раз; в 2009 р. – 25 разів; в 2010 р. – 26 разів; в 2011 р. – 51 раз; в 2012 р. – 22 рази. Зробив за цей період 11 запитів, переважно з проблем освіти, культури, релігії. Тим не менш, був автором (індивідуально чи колективно) 26 законодавчих ініціатив, з яких 8 стали законодавчими актами (понад 30 відсотків). Ще більша ефективність врахування пропозицій до таблиць поправок по різних законопроектах (понад 60 відсотків) – з приводу питань культури. З фракції у фракцію не переходив.

ⁱ *Курпіль С.В.* на 2012 р. є заступником голови Комітету, головою підкомітету з питань політичного діалогу, міжлюдських контактів та співробітництва між Україною та ЄС у сфері юстиції та внутрішніх справ, координації технічної допомоги ЄС Верховній Раді України Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції. У проміжку 2007-2012 рр. незмінно є членом Комітету Верховної Ради України із питань європейської інтеграції. В тимчасових комісіях займався питаннями свободи слова, розслідування випадків цензури у ЗМІ та перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. В 2008 р. було зафіксовану найменшу кількість виступів народного депутата (лише тричі). В 2009 р. – п'ять разів; в 2010 р. – одинадцять виступів; в 2011 р. – чотирнадцять виступів; в 2012 р. – 11 виступів (на 20 серпня 2012 р.). Предметом більшості законодавчих ініціатив депутата (колективних та індивідуальних) були: авторські права, інформація, телебачення і радіомовлення, ЗМІ загалом, учасники національно-визвольних змагань в Україні, критика сталінізму тощо. Кількість прийнятих у парламенті актів на основі колективної законодавчої ініціативи за участю депутата – шість: з них 2 закони і 4 постанови. Кількість прийнятих у парламенті актів на основі індивідуальної законодавчої ініціативи С. Курпіля: 2 – при цьому жодного із шести запропонованих депутатом законопроектів (лише постанови). Найбільшим успіхом користувались ті ініціативи, які стосуються діяльності ЗМІ. Крім того, слід говорити про дуже низьку кількість пропозицій до таблиць поправок, а також про їх неефективність (не враховано жодної пропозиції). З фракції у фракцію не переходив.

^j *Парубій А.В.* на 2012 р. є головою підкомітету з питань контролю за здійсненням зовнішніх зносин Комітету Верховної Ради України у закордонних справах, членом Виконавчого комітету Національної парламентської

групи в Міжпарламентському Союзі. Не був членом жодної тимчасової комісії парламенту. Доволі дисциплінований у плані відвідування парламентських засідань депутат Верховної Ради (менше 15 відсотків пропущених електронних реєстрацій та менше 10 відсотків пропущених письмових реєстрацій). В оцінюваній вибірці визначений як помірно активний у плані виступів у парламенті: в 2007 р. – жодного виступу; в 2008 р. – 16 разів; в 2009 р. – 38 разів; в 2010 р. – 29 разів; в 2011 р. – 16 разів; в 2012 р. – 10 разів. Автор 33 депутатських запитів, в основному за наступною проблематикою: мовно-культурні питання, освітні питання, регіональні питання (Івано-Франківщина). Був автором 27 законодавчих ініціатив (індивідуальних і колективних), за наслідками яких було прийнято лише 4 позитивних рішення (в тому числі 4 закони). Основна проблематика законодавчих ініціатив: зовнішньополітичний курс України, соціальна політика, статус народного депутата, громадянство тощо. Мало успішними виявились пропозиції депутата до таблиць поправок по різних законопроектах (трохи більше 20 відсотків пропозицій було враховано). З фракції у фракцію не переходив.

^k *Писарчук П.І.* на 2012 р. є членом Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (в інші постійні комітети у проміжку 2007-2012 рр. не входив). Окрім того, в проміжку 2008-2009 рр. був членом Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради з питань з'ясування обставин порушення Конституції України й законодавства України Севастопольською міською державною адміністрацією і Севастопольською міською радою, іншими органами виконавчої влади з питань земельних відносин, а також щодо службових зловживань та розкрадання державних коштів при виконанні робіт за Програмою соціально-економічного розвитку м. Севастополя. Згідно даних системи "Рада" пропустив тільки трохи більше п'яти відсотків реєстрацій у парламенті (та семи відсотків письмових реєстрацій). Найменший показник ефективності у даному випадку стосується кількості виступів даного народного депутата. Це відбувалось лише одного разу у проміжку 2007-2012 рр. – 6 жовтня 2011 р. При цьому кількість депутатських запитів є доволі значною – якщо порівнювати з деякими іншими депутатами, що репрезентують Львівщину в Верховній Раді. Що найбільш цікаво, так це той момент, що більшість запитів стосуються проблем, з якими стикається Львів і Львівщина. Предметом більшості законодавчих ініціатив депутата (колективних та індивідуальних) були: господарська діяльність і культурні питання, регіональний розвиток (особливо Львова). Проте жодного законодавчого акту за ініціативою (індивідуальною чи колективною) за участю П. Писарчука прийнято так і не було. Крім того, попри помірну кількість запропонованих пропозицій до таблиць поправок, із них було враховано в повному обсязі лише трохи більше 7 відсотків. З фракції у фракцію не переходив.

^l *Стецьків Т.С.* на 2012 р. є членом Комітету Верховної Ради України із питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (в інші постійні комітети не входив). Окрім того, входить лише до однієї спеціальної (контрольної) комісії Верховної Ради – із питань приватизації – та до двох тимчасових слідчих комісій (2008-2009 рр.). В тимчасових комісіях займався питаннями приватизації, розслідуванням обставин порушення Конституції України та законів України особами Київської міської ради та її виконавчого органу, а також розслідуванням функціонування газотранспортної системи України та забезпечення газом споживачів у 2008-2009 рр. Згідно даних системи "Рада", пропустив понад половину реєстрацій у парламенті (при цьому, був відсутнім і на понад 20 відсотках засідань, які вимагали письмової реєстрації депутатів). Найбільшу кількість виступів зареєстровано у 2008 р. – 26 (у 2007 р. – п'ять; у 2009 р. – 4; у 2010 р. – жодного; у 2011 р. – 3; у 2012 р. – 2). Предметом більшості законодавчих ініціатив депутата (колективних та індивідуальних) були: податкова політика, земельні та газові питання, адміністративне судочинство, ЗМІ, бюджетна політика, виборчий процес. При цьому не було прийнято жодного законодавчого акту на підставі колективної чи індивідуальної законодавчої ініціативи за участю Т. Стецьківа. Крім того, попри значну кількість запропонованих пропозицій до таблиць поправок, із них було враховано в повному обсязі лише трохи більше 10 відсотків. З фракції у фракцію не переходив.

^m *Шкіль А.В.* на 2012 р. є головою підкомітету з питань євроінтеграції та євроатлантичного співробітництва Комітету Верховної Ради України у закордонних справах, членом Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, членом Української частини Ради міжпарламентської ради Україна-НАТО й головою Постійної делегації у Парламентській асамблеї НАТО. Крім того, є членом 25 груп з міжпарламентських зв'язків (із різними державами). Теж (2008-2009 рр.) був членом двох тимчасових слідчих комісій. Найбільш активний депутат від Львівщини в українському парламенті за кількістю виступів з місця і з трибуни: в 2007 р. – 9 виступів; в 2008 р. – 32 виступи; в 2009 р. – 67 виступів; в 2010 р. – 63 виступи; в 2011 р. – 89 виступів; в 2012 р. – 29 виступів. При цьому А. Шкіль автор найбільшої (з аналізованих кейсів) кількості запитів – аж 63. Переважно вони стосувались культурно-історичних питань, конституційних прав і свобод, житлових питань тощо. Аналогічні питання стали предметом законодавчих (як індивідуальних, так і колективних) ініціатив народного депутата. При цьому, прийнято 4 законодавчі акти (три постанови й один закон). Також характеризується досить значною активністю в процесі формулювання пропозицій до таблиць поправок різних законопроектів (щоправда, із малим відсотком врахування таких пропозицій). З фракції у фракцію не переходив.